

CZAS PRZYSZŁY (CZASOWNIKI DOKONANE)

Większość czeskich czasowników „żyje w parach”, to znaczy ma aspekt niedokonany i dokonany, na przykład *dělat/udělat*. Aspekt jest kategorią gramatyczną, za pomocą której czasownik ujmuje działanie lub czynność z perspektywy ich niekompletności lub kompletności, powtórzenia lub jednorazowości.

Czasowniki **niedokonane** oddają czynność jako proces. Czasowniki te wyrażają nieograniczoną, niezakończoną lub powtarzającą się czynność. Mają czas przeszły, teraźniejszy i przyszły:

czas przeszły	<i>dělal jsem</i>
czas teraźniejszy	<i>dělám</i>
czas przyszły	<i>budu dělat</i>

Czasowniki **dokonane** oddają efekt czynności lub czynność w określonym momencie, na przykład na jej początku lub końcu. Ponieważ czasowniki dokonane nie mogą wyrażać teraźniejszości, wyrażają tylko czas przeszły i przyszły.

czas przeszły	<i>udělal jsem</i>
czas teraźniejszy	
czas przyszły	<i>udělám</i>

Czas przyszły czasowników dokonanych tworzy się przy użyciu końcówek czasu teraźniejszego (czasowników niedokonanych):

já	<i>udělám</i>
ty	<i>uděláš</i>
on, ona, to	<i>udělá</i>
my	<i>uděláme</i>
vy	<i>uděláte</i>
oni	<i>udělají</i>

Chociaż formy te wyglądają jak czas teraźniejszy, wyrażają przyszłość:
Zaplatím. Sejdeme se v 6 hodin. Zavolám ti.

Niektóre czasowniki nie mają odpowiednika w drugim aspekcie, na przykład czasowniki modalne (*chtít, moct, muset*) lub czasowniki wyrażające stan (*být, spát, stát*).